

COLUMN SCHACK

Wie niet horen wil...

...moet maar voelen. Zo luidt het gezegde.

Maar afgaande op wat we tegenwoordig allemaal als muzikant beleven, herformuleer ik dat graag tot 'Wie niet horen wil, kan binnenkort alleen nog maar voelen'. Ik wil absoluut niet overkomen als de zoveelste messias-met-een-pleidooi-voor-gehoorbescherming, ik hou immers zelf ook wel van een paar dB's meer, maar het is zeker dat je jezelf als spelend muzikant gehoorschade berokkent. De mate waarin je dat doet is, net als bij roken, je eigen keuze. Maar je kan de schade wel beperken.

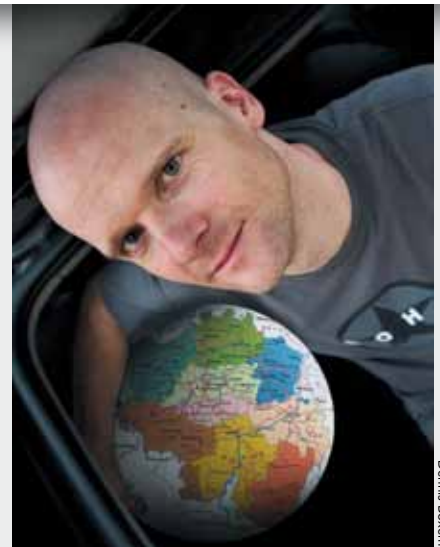
Het heeft eigenlijk gewoon met inlevingsvermogen te maken: zet jezelf eens zonder dopjes twee minuten naast de klankkasten in een discotheek, of nog beter, vlak voor de pa-wings op een festival. En probeer dan eens op je gemak een bakje friet te eten... Als je op de juiste plek staat, beweegt de mayonaise meer mee met de bassen dan met je steekvorkje. Je kan jezelf al inbeelden wat dat met je trommelvliezen doet: er wordt heel wat basgeweld door je gehoorgang gepompt: trommelvliezen en oorhaartjes worden op hun maximale rek getest telkens als de drummer of bassist een nootje afvuurt. Vooral discotheekgangers, hun dj's en Johnny 'The Fast And The Furious' met zijn twee 15" subwoofers in de autokoffer kunnen er geen genoeg van krijgen.

Ondertussen weten we ook wel dat het niet gezond is om uren naar je iPod te luisteren, laat staan dat je zonder dopjes zou repeteren of spelen. Dus hóp, we steken met z'n allen een veelvoud aan soorten gehoorbeschermers in de schelp, van het analoge watten lowbudgetalternatief, over dempende rubberen tsjoepkes, tot de actief elektro-

nisch begrensde, op maat gegoten in-ear meerwegmonitortjes die ook de zangers meestal juist doen zingen. Maar is een meerweg-in-ear-monitor tje eigenlijk geen speaker? Jawel, contradictie! En spelen we met die dopjes in ons oor ook stiller voor de medemens? Contradictie twee. De versterkers gaan immers meestal harder, want 'Ik hoor mezelf niet zo goed meer!' En zo is de vicieuze cirkel daar: tijdens het beperken van de gehoorschade genereren we dikwijls zelf meer lawaai.

Tenzij je met je groep uiteraard volledig op in-ear zou musiceren: geen versterkers meer op het podium, geen akoestische drums, enkel nog een van ver te horen stem of een akoestisch klinkende saxofoon. Goeie evolutie? De geluidsmensen zouden er in ieder geval blij mee zijn: ze kunnen nu eindelijk eens echt mixen zoals een studiogeluidstechnicus dat tijdens een eindmix doet. Maar of dat de muziek en het beoogde rock 'n' roll-gehalte ten goede komt? Alles is een kwestie van balans, dus ook graag wat inlevingsvermogen vanwege de geluidstechnici graag! Ook krijgen de laatsten het trouwens moeilijker en moeilijker: de milieuwetgeving vindt een karige 90dB geluidsproductie voor livemuziek al een uiterste grens, daarin gesteund door moeilijke buurtbewoners op het festivalplein of vooral niet met muziek inlevende burgemeesters en politiemensen. Ja, zij onderbouwen hun beslissing maar wat graag op de stukjes over gehoorschade die diverse onderzoekers specifiek naar muzikanten en mp3-jongeren toe schrijven.

'90dB max' is voor organisatoren, geluidsmensen en – laat ons eerlijk zijn – vooral voor de muzikanten zelf een in het bijzonder artistiek moeilijke

Dennis Boxem

regel: je kunt soms geen klank meer maken of de stroom valt uit. Vooral in Nederland wordt als het ware de stekker eruit getrokken: de livemuzikant verdwijnt uit de weekendkroeg en uitgaanscentra. Maar voordat je op de grote livepodia kan staan, moet je wel eerst het kroeg- en clubcircuit door... Ai! Patstelling. Allemaal stiller spelen? Geen slechte zaak. Maar wie niet horen wil en de milieuwetgevingscultuur hoog in het vaandel draagt, mag zich op die vaste avond met livemuziek toch ook even zelf mee 'inleven'. Livemuziek is ook cultuur...

Michael Schack

boek Michael Green & Danny Gottlieb - The Drummers Workbook For Control And Creativity (Mel Bay)

Verdraaid handig, dit werkboek van (docent en sessiedrummer) Michael Green en Danny Gottlieb (o.m. ex-Pat Metheny Group en ex-Mahavishnu). Het werkt een beetje als de klassieker *New Breed* van Gary Chester. De basis wordt gevormd door een flinke hoeveelheid ostinato's: vaste herhalende patronen, meestal één maat lang en voor één, twee of drie ledematen. Deze ostinato's, in het boek 'systems' genoemd, vallen in de categorieën general (algemeen), jazz, rock, latin en Afro-Cuban. Daaroverheen ga je met je vrije ledematen patronen spelen, van makkelijk naar moeilijk, in

kwarten, achtsten, achtstentriolen en zestienden, en uiteindelijk alles door elkaar. Het verschil met *New Breed* is dat het hier om wat meer praktische ostinato's gaat, die je bij wijze van spreken meteen in je band zou kunnen gebruiken. Ook speel je geen hele bladzijden met noten, maar korte frases; soms ook als een 7/4-patroon over een 4/4-ostinato. Interessant? Zeker weten! Dit boek maakt bij creatief gebruik eigenlijk bijna alle andere boeken overbodig. Een goed techniekboek erbij, en je kunt met twee boeken alles doen! Niet nieuw maar wel een geniale *must-have*! (Mark Eeftens)

2cd Luluk - Aysha, The Double Cd (Munich)

Twee cd's vol uiterst vrolijke en steeds weer verrassende muziek van deels Nederlandse bodem, opgenomen en gemixt in de aan de Heelsunse Kabeljauw gelegen Farmsound Studio – hoe Hollands kan het worden. Stel je voor dat je op een mooie late zondagmiddag, met kind of vrienden, wereldjazz gaat luisteren. Als je dit dan hoort, heb je het fijn voor elkaar. De viool en zang van dame Luluk Perwanto, de toetsen van levenspartner René van Helsdingen, de

puntige drums van Marcello Pellitteri en de contrabas van Essiet Okon Essiet klinken als een sprookje, waarbij het verhaal belangrijker is dan de letters. En op de een of andere manier lijkt je steeds te kunnen horen dat het gezelschap in een tot podium om te bouwen gigabus (met ingebouwde 28-sporenstudio; www.luluk.com/stagebus.html) de wereld ronddreist. Open blik, grenzeloze verhalen en steeds weer nieuwe ideeën. Mooi. (Hugo Pinksterboer)

Stevie Ann, maar ook van Dewi 'hou op over Idols' Pechler. Haar nieuwe album heet *True To My Soul*. • Geïnspireerd door moderne film noir, speelt Joost Lijbaart lekker